

Buurt

Rudy Geldhof

<u>Personages</u>	Jef	Een heel eind in de dertig. Kalend. Draagt donkerblauwe (geen modieuze) afgebleekte jeans, die hem als een zak om de heupen hangt. Zeemanstrui, rolkraag. Groene, paramilitaire jas met kap. Lennonbrilletje. Gesloten kerel.
	Leen	Een levenslustig, niet zo snugger eerstejaarsstudentje uit de begoede middenklasse. Erg koket in haar minirokje en spannend T-shirt. Losjes over de schouders: een gebreid jasje.
	Jacky	Een jonge arbeider. Atletische gestalte.
<u>Decor</u>		Een publiciteitsbord vol reuzenaffiches (waarop nogal wat mooie meiden), dicht bij een station in een grote stad.

(Jef en Leen op. Jef draagt een valiesje, op een ongebruikelijke manier, namelijk plat. Leen draagt een verfpot en -borstel. De beslommerdheid van Jef steekt af tegen de speelsheid van Leen)

- Leen Is het hier?
- Jef Ja. (Hij zet het valies voorzichtig neer, legt zijn jas erop en neemt de pot verf en de borstel uit Leens handen. Hij maakt de pot verf open en roert erin. Hij is blijkbaar van plan om hier zonder veel talmen een klusje op te knappen)
- Leen (Gaat op de trottoirrand zitten en rolt een sigaret) Pierre heeft gelijk! Dit is een prachtige plaats. Wie het station ook maar in- of uitkomt, het zal hem zo in het oog springen. Je maakt er wel koeien van letters van, hé, zoals Pierre zei?
- Jef (Gaat naar het bord) Vooruit, Leen, jij houdt de pot verf vast.
- Leen Ogenblikje.
- Jef Moet je nu weeral roken? Komaan...
- Leen We hebben een zee van tijd. Onze trein vertrekt pas binnen een goed half uur.
- Jef Verdomme, Leen.
- Leen (Staat langzaam op en brengt koket haar rok in orde) OK, OK, je hebt weer een van je humeurtjes. Wat is het nu weer? Heb ik te lang zitten praten met Pierre?
- Jef (Troont haar mee naar het bord, waar zij de pot verf binnen zijn bereik houdt. Hij begint, over de hele lengte van het bord een slogan te schilderen. Traag vorderend, maakt hij uiterst verzorgde, grote letters) Wat jij praten noemt.
- Leen Zie je wel!
- Jef De hele tijd duwde je je dijen onder zijn neus.
- Leen Mijn schuld dat ik knappe dijen heb? (Speels wrijft ze haar dijen tegen hem aan)
- Jef Hou ze nu maar stil, je dijen en hou die pot wat hoger.
- Leen Zeg, (Ze wijst op het valies) alles zit er toch in, de spandoeken en de stroobiljetjes?
- Jef Alles zit er in.
- Leen Hoeveel hebben we er mee, stroobiljetjes?
- Jef Genoeg.
- Leen Het is zeker maar een miezerig gedoe, dat comité in Lothenvelde?

Jef Lothenhulle.

Leen Lothenhulle. Wat een naam. Waarom hebben ze daar eigenlijk hulp nodig voor die betoging? Uit Brussel dan nog wel. Ze zijn daar zeker maar met drie man?

Jef Ze krijgen hulp van overal.

Leen Toe Jef, vertel er eens iets over, jij kent Lothendinges toch. Hoe is het er?

Jef Gewoon...

Leen Gewoon. Dat zal wel. Voor jou. Jij bent afkomstig van Lothendinges. Ik niet. (Jef schildert voort) Zeg, als die stomme film nog lang blijft doorgaan, dan kwak ik je verf uit over het trottoir.

Jef Het is er gewoon. De boerebuiten. Gezonde lucht. Rustig. Buitenlucht. Gezonde boeren.

Leen Ja, zolang die stinkfabriek er niet komt. Waar slapen we?

Jef In een alternatief cafeetje. Heb je ooit, Lothenhulle heeft nu ook al zijn alternatief cafeetje: beetje lang haar, beetje gitaargetokkel, beetje Vlaamse kleinkunst, beetje subversief krantje, beetje actiecomité.

Leen Pierre en de anderen zouden je moeten horen. De Jef, die zich smalend uitlaat over actiecomités.

Jef (Vlak) Ze zullen morgen wel van me horen, Pierre en de anderen.

Leen Wat?

Jef Laat maar.

Leen Komt er weer eens ruzie? Weer een (Luchtig) fundamenteel ideologisch meningsverschil?

Jef Ze horen het wel.

Leen Jef, jij wil me eigenlijk niet mee, hé, naar die betoging.

Jef Nee.

Leen (Speels) Ik beloof braaf te zijn. Tijdens de betoging wijk ik geen stap van je zijde, ik roep de hele tijd "Weg met die stinkfabriek" en ik doe al wat je zegt. En ik trek een jeans aan en kleren zoals iedereen. Zien ze mijn knappe billen niet.

Jef Goed, Leen, goed.

Leen Ha, als mijn vroede vader eens wist dat zijn dochter, (Spottend, plechtig) de dochter van een duizelingwekkend hoog rijksambtenaar, morgen rooie pamfletten gaat uitdelen in plaats van te zitten blokken, hoho, en dan nog samen met haar lief, een comitéleider dan nog wel. Een man van achtendertig dan nog wel. Een (Fluistertoon) gescheiden man dan nog wel. (Korte pauze) Hij krijgt het aan zijn hart. Of nee, hij slikt een pilletje, en als hij wat bekomen is, sluit ie me op in een klooster. Een sjiek klooster. Een ferme bruidschat voor Moeder Overste en Here Jezus, een kap over mijn kop en een maagdengordel om mijn heupen... (Ze drukt zich lachend tegen Jef aan)

Jef (Koud) Let op, straks verspil je de hele pot.

Leen Ah, verdomme, wat heb jij toch. Vannacht was het ook al zo. Mijnheer had er weer geen zin in. Hij moest weer de frigo spelen. Was je nu echt kwaad, vannacht, omdat ik zaagde om een verjaardagscadeautje?

Jef Je krijgt het, Leen, je krijgt het. Een taart met twintig kaarsen.

Leen Maar nee, ik wil niets. Verjaardagstaarten, een das voor vadertjesdag, bloemen voor moedertjesdag, een horloge voor de Plechtige Communie, ik weet het ook wel, dat zijn alleen maar middenstanderstruckjes, maar ik kan mijn conservatieve...

Jef (Heeft dit al duizendmaal gehoord) ...achtergronden in een paar maanden tijd niet zomaar over boord werpen.

Leen Het is toch zo. Hoelang ben ik nu bij jou? Een maand of drie?

Jef Luister, Leen. Voor mijn part mag je zo conservatief zijn als je maar wil. Conservatief, alternatief, progressief, subversief, prachtig vind ik die woorden, prachtig!

Leen Wat heb jij toch, Jef? Je bent zo vreemd, de laatste tijd. Met je vrienden, met mij. (Ze leunt tegen hem aan) Je doet alsof je niet op je kamer bent, 's avonds. En ik weet dat je er wel bent, ik zie licht branden tussen de gordijnen. Je laat me niet binnen. Jef, wat is er toch met je? (Zij grijpt hem vast)

Jef (Vriendelijker, doet een poging om dit uit de weg te gaan) Zie je niet dat ik hier secure ambacht aan het verrichten ben? Je mag me niet afleiden.

Leen Als er iets is, vertel het me.

Jef (Voor het eerst lief met haar. Hij neemt haar bij de schouders en kijkt haar intens, vriendelijk aan)

Leen (Moedig, opnieuw speels) Je weet toch, (Plechtige stem van professor) het moderne koppel moet vrij en vrank over zijn bed- en andere problemen met elkaar durven praten. Wij zijn toch zo 'n modern koppel. Jef, drie maanden al...

Jef (Mild, ironisch) Juist. Dit gaan we nu eens op straat met elkaar bespreken, onze bed- en andere problemen. (Hij produceert wel een lachje, maar het is duidelijk dat het onderwerp hiermee voor hem afgehandeld is. Hij gaat door met schilderen)

Leen (Houdt de verfpot binnen Jefs bereik. Na een poosje) Zeg, Jef, van problemen gesproken, (Met een ietsje venijn) wat doe je, als je oude bekenden tegenkomt in Lothendinges?

Jef In Lothenhulle?

Leen Je vader bijvoorbeeld, of oude jeugdvrienden, of... de boerinnencoiffeuse?

Jef Noem haar niet zo.

Leen "De boerinnencoiffeuse", je noemde haar zelf altijd zo. Wel, je eerbiedwaardige ex-echtgenote dan, hoor je dat liever... Of neem dat je Jeroom tegen het lijf loopt.

Jef Wat ik dan doe? Niets, helemaal niets.

Leen Oh nee? En je vertelde me nog wel, dat je zo woedend was op die Jeroom, omdat ie je vrouw afgepikt had.

Jef Hij had mijn vrouw niet afgepikt. Op een mooie dag pakte ik mijn tandenborstel en zei: "Salut en de kost" tegen mijn vrouw, tegen het hele dorp en tegen mijn baas, Jeroom. (Spottend) 'Jeroom Paepe, Lothenhullense Bouwwerken'.

Leen En je vrouw zat zonder man, en Jeroom zonder boekhouder.

Jef Het was voor de klootzak niet voldoende dat hij mijn leven had helpen kapotmaken, ik was nog maar weg uit Lothenhulle, of hij begon al achter mijn vrouw aan te jagen.

Leen Tot ze begaf, tot ze besepte dat ons aller Jef wel degelijk voorgoed verdwenen was.

Jef (Langs zijn neus weg) Ze zijn niet meer samen, mijn vrouw en Jeroom. Sedert twee maanden al niet meer.

Leen Wat? Hoe weet jij dat?

Jef Ik weet het. Dikke Jeroom is failliet. Sedert ik bij hem weg ben, heeft hij blijkbaar geen goede vervanger gevonden om zijn scheve boekhouding recht te trekken. Bedrieglijk failliet. Hij is het land uit. Zonder mijn vrouw.

Leen Dat zijn er dan al twee die de coiffeuse ontglipt zijn. Eerst jij, dan die Jeroom. Ze zal moeten uitkijken naar anderen. Derde keer, goeie keer, haha.

Jef Ja... (Hij werkt weer goed door. Stilte)

Leen Jef, waarom maak jij hier zo je werk van? Dit hoeft geen schoonschrift te zijn.

Jef Toch wel.

Leen En kan je die pot niet zelf vasthouden, ik heb zo 'n honger. Ga ik eens kijken of er al een bakkerij open is.

Jef Je hebt pas gegeten, Leen. Je doet niets dan eten.

Leen Ja, maar ik verveel me. Ik krijg krampen in mijn armen. Weet je wat ik doe, de eerste de beste die hier langskomt, vraag ik of ie de pot verf niet in mijn plaats wil vasthouden.

Jef Het is zondag en vijf uur in de ochtend. Hier komt geen kat voorbij.

Leen (Zucht, verveelt zich, begint dan met de vrije hand haar rok te schikken, haar T-shirt, ze is erg bezig met zichzelf. Ze schikt haar haar. Plots, opgewekt) Zeg, Jef, weet je wat ik doe in Lothendinges. Ik ga mijn haar laten doen, bij de boerinnencoiffeuse, eh... je ex-vrouw. Ik zie haar al: (Met boers accent) Ha, de juffrouw is van de stad zekers, is 't voor een permanente. Dan zeg ik ja, en stuur de rekening maar naar de Jef, jou gewezen bedgenoot, mijn minnaar. Zal ze balken van colère, als ze ziet met wat voor knap, jong ding jij nu te doen hebt. (Jef reageert niet) Ik zie het al. Mijnheer vindt het weer niet leuk. Niets vindt mijnheer nog leuk. (Zucht, verveelt zich, neuriet een deuntje, begint zich weer op te maken)

Jacky (Komt op. Hij is onder de invloed. Maar van zodra hij Leen ziet, gaat hij weer rechtop lopen. Hij kijkt haar uitdagend aan: een volkse Don Juan die denkt dat hij erg aantrekkelijk is voor vrouwen. Leen kan het niet laten een kokette houding aan te nemen, en blijft neuriën. Als Jacky de anderen voorbijgelopen is, doet hij of hij een schoenveter toeknoopt. Gehurkt, en het deuntje van Leen meefluitend, blijft hij haar beloeren. Ineens) Mag ik je wat vragen, poes? Wat doe jij hier?

Leen Ik? Een pot verf vasthouden.

Jacky Pot verf vasthouden. Juist. Goeie greep heb je. Kloek. (Hij komt dichterbij)

Leen Vind je?

Jacky Zal ik je helpen? Ik heb ook een goeie greep.

Leen Oh, ja?

Jacky Kijk maar. (Met zijn ene hand helpt hij haar de pot verf vasthouden, de andere legt hij zachtjes om haar lenden) Zie je?

Leen Hé! Kalmpjes aan, jij!

Jef (Houdt even op met schilderen en werpt een geringschattende blik op Jacky)

Jacky (Doet alsof hij nu pas Jef bemerkt) Oh, dochter is niet alleen, vader is er ook.

Jef Wil jij wel eens van dat meisje blijven?

Jacky Jazeker, vader. (Laat Leen los) Wat ik me telkens afvraag, is hoe zo 'n lelijke venten het flikken om zo 'n mooie dochters uit hun kloten te duwen. (Hij lacht lomp)

Jef (Keert zich af van Jacky en gaat door met schilderen) Leen!

Jacky Oh, pardon, vader heeft het te druk om een praatje te slaan. Wat fabrikeer jij hier eigenlijk? (Hij doet een paar stappen achteruit en leest de tekst op het bord) "Arbeiders, zeg neen aan...". Oh, ik snap het al. Opruiende taal, spleetogentaal. Jullie zijn spleetogen, hé. (Tot Leen, die zich omdraait) Oh, jij niet. Jij hebt Hollywoodoogjes. Maar vader die is vast een spleetoog, haha, betaald door Mao om de kapitalistische boel te ondermijnen. Haha, ik ken jouw soort, vader, triestig. Aan de poort van mijn fabriek staan ze ook. Van tussen hun lang haar bieden ze je in hun mooi beschaafd een pamfletje aan. (Hij doet alsof hij er eentje leest) "Arbeiders, wees solidair. Arbeiders dit, arbeiders dat..." Weet je wat wij er mee doen, met jullie pamfletjes? We gebruiken ze in onze arbeiders-WC's.

Jef Maar dat is prachtig.

Jacky En als ik de politie eens een seintje gaf? Jij hebt het recht niet. Die mooie meiden daar, dat is nog het enige dat op iets trekt in deze buurt, en jij bekladt ze zomaar, strontzak.

Leen Dit is geen mooi beschaafd, hoor.

Jacky Sorry, poes. Je ziet er treffelijk uit. Dit is toch geen job voor jou. Je werd zeker verplicht door vader om hieraan mee te werken?

Leen Hij is mijn vader niet, hij is mijn lief.

Jef Probeer daar toch niet mee te praten, Leen, de man is dronken.

Jacky Zo 'n schat van een kind, en dat vrijt met zo 'n ouwe sok. Niet mogelijk.

Jef Hebben wij jou eigenlijk iets gevraagd? Heb je niets anders te doen? Kan je bijvoorbeeld niet je roes gaan uitslapen?

Jacky Hola, hola. Beetje op je woorden passen. Dat weten ze hier in de buurt. De Jacky kan tegen een grapje maar als ze tegen zijn schenen willen stampen, gaat ie niet opzij.

Leen (Houdt het licht) Er is hier niemand, die tegen jou schenen wil stampen. Kan je 't niet een beetje gezellig houden?

Jacky Met jou, ja. Jij ziet er treffelijk uit, van goeie afkomst.

Leen Oh, ja?

Jacky Ik zie dat. Goeie afkomst. Nette opvoeding. Ouders in goeie doen.

Leen (Gevleid) En jij? Jij bent een arbeider die na de zware werkweek een nachtje is gaan boemelen, en nu gaat uitslapen op zondag.

Jacky Je zegt het. Bij mij had je je meer geamuseerd hoor, dan bij spleetog hier. Zijn we in een café terechtgekomen, zeg, en begint er me daar een knul moppen te vertellen. Niet zomaar ééntje, maar de één na de andere. Uren! Kapot hebben we ons gelachen. Ik denk dat ik maandag maar eens in ziekteverlof ga. "Dokter, kan ik geen weekje krijgen? Buikspieren kapot. Van het lachen." "Kijk, ik ga je er eentje vertellen, de beste, eentje maar. OK?"

Leen Ja.

Jacky Eh. Er zijn twee Hollanders met vakantie in Spanje. De ene is gierig, en de ander is ook zuinig, zoals ze zeggen in Holland. Zegt de een tegen de ander...

Jef We kennen ze allemaal, dat soort moppen. Hollanders zijn gierig. Schotten ook. Joden zijn bedriegers. Negers zijn snelpoepers. Pastors slapen bij hun meid. Homo's spreken met een hoog stemmetje.

Jacky (Even uit het lood geslagen) Dat is jou te min, hé, eens een mopje tappen. Plezier maker is er niet bij. Altijd maar saai kijken en zo 'n...zo 'n brilletje op de neus dragen. Intellectueel doen, hé. Ferme intellectueel ben je. Eersterangskladschilder. Belachelijk.

Jef Je zegt het.

Jacky (Korte pauze) Weet je wat Bettens eens tegen me zei? Bettens, dat is de adjunct-directeur van de BRT, of de directeur-generaal, ik weet het niet meer, het was alleszins een directeur. Jacky, zei hij, Jacky, laat ze maar kritiek spuien, die verdomde intellectuelen, jij zorgt tenminste voor ontspanning met wat je weet, die intellectuelen, die vervelen de kijkers maar. Zo zei ie dat.

Leen (Vriendelijk, plagerig) Zei ie dat? Jij hebt me nogal de relaties, zeg.

Jacky Nooit 't programma gezien op TV: "De Grote Sportkwis"?

Leen "De Grote Sportkwis"? Ja. Eén keer, geloof ik.

Jacky En wie was de Herfstkampioen van de Grote Sportkwis?

Leen Jij?

Jacky Ja. Ik. Jacky Vermeulen.

Leen Echt?

Jacky Zo echt als ik hier sta. Ja, dat zei die directeur van de BRT tegen een klein mannetje zoals ik, met verdomde erbij en al. Zo 'n hoge piet was hij, en hij wist wat voor strontzakken intellectuelen zijn.

Leen Heb jij echt die kwis gewonnen?

Jacky Zeven weken bleef ik aan. Ik was Herfstkampioen. Probeer me, vooruit, vraag me iets over sport. Wie won de ronde van Italië in '52? Anquetil. Wie was Olympisch kampioen hamerslingeren in Tokio? De rus Potemkin.

Leen Wacht. Wie was, eh... wie eindigde derde in de eerste wereldbeker voetbal van na de tweede wereldoorlog? (Ze glundert, ze verwacht dat Jacky het zal lastig hebben met die vraag)

Jacky Eh, ogenblikje, da 's niet zo makkelijk. Eh... ja...

Jef F.C. Lothenhulle.

Jacky (Het vliegt eruit) Mis, Polen. Het was Polen. Niet...

Jef Niet F.C. Lothenhulle. (Quasi-bewonderend) Knap gedaan, kerel, het was wel degelijk Polen.

Jacky (Beseft dat hij voor de aap gehouden wordt) F. C. Lothenhulle. Je wil me belachelijk maken. Je wil een beetje spotten.

Jef Helemaal niet. Het was Polen. Je wint nu nog een volautomatisch strijkijzer.

Jacky Je wil een beetje treiteren, hé. (Hij komt nogal dreigend op Jef af)

Jef Wees eens eerlijk, man. Moet ik tilt slaan omdat jij weet dat Polen een voetbalploeg heeft?

Jacky Zal ik jou eens tilt slaan, ja?

Leen (Houdt Jacky tegen, lief, lachend) Hei, rustig aan jij, Herfstkampioen.

Jacky Dat komt hier maar alles volkladden in mijn buurt, en...

Jef Jouw buurt?

Jacky Mijn buurt, ja.

Jef Dit is ieders buurt, dacht ik.

Jacky Dit is mijn buurt. Ik woon hier, jij niet. Er is daar zelfs een natuurwet voor. Nog nooit gezien op TV, nooit iets over gelezen? Zelfs dieren beschermen hun gebied tegen indringers.

Jef (Wisselt een blik van verbijstering met Leen en kan een lachje niet onderdrukken)

Jacky Vind je 't plezierig? (Hij komt dichterbij)

Leen (Doet haar best om Jacky tegen te houden, probeert dit weg te lachen) Rustig maar. Jullie zijn toch geen krokodillen die elkaar gaan oppeuzelen?

Jacky Als je denkt dat ik me laat behandelen als een stuk vuil, als een achterlijke idioot, die moppen tapt en pinten bier zuipt...

Leen Kalmeer nu toch een beetje.

Jef Ja, hou je nu maar kalm. Als je je wil afreageren, ga naar een voetbalwedstrijd, en scheld op de scheidsrechter, zoals ze allemaal doen.

Jacky Wat? (Hij is woedend en probeert Jef te naderen. Leen heeft heel wat moeite om hem tegen te houden)

Leen Blijf hier, jij. Auw, je doet me pijn. Ik ben toch het treffelijk uitziend meisje, je gaat mij toch geen pijn doen?

Jacky (Beheerst zich) Nee, tegen jou heb ik niets. Maar wel tegen die verrekte intellectueel, met zijn lachjes en zijn opmerkingen... In de TV-studio's was het ook al zo...

Leen Maar Jef is geen intellectueel. Hij is alleen wat humeurig de laatste tijd, hé Jef. Zeg het hem, dat je 't niet zo bedoelde, jij hebt niets tegen arbeiders, integendeel. Zeg het hem.

Jef Juist, zolang hij me niet stoort en me m'n werk laat doen.

Leen (Op het punt haar geduld te verliezen) Jef! Doe niet zo zagerig. Hij is een arbeider, en...

Jef (Teleurgesteld om zoveel domheid, hij gaat door met schilderen, zelf de pot vasthoudend. Achter wat hij nu voor zich uit brabbelt, zit duidelijk meer. Het heeft te maken met iets dat hem grondig kwelt) Dat is het. Die is een arbeider. En alles is duidelijk. Of die is een bourgeois, en alles is duidelijk. Die is links, en alles is duidelijk. En als je rechts bent en je twijfelt aan iets, dan zeggen ze: die heeft linkse sympathieën. Zo simpel is het. En als je links bent, en je twijfelt aan iets, dan zeggen ze: die kan zijn kleinburgerlijk verleden niet helemaal van zich afzetten. Zo simpel is het.

Jacky Hij wordt simpel.

Leen (Doet teken naar Jacky, dat hij nu even rustig moet blijven. Tot Jef) Wat is er met jou aan de hand?

Jef Niets. Alles is in orde. Jullie maken alles zo heerlijk eenvoudig.

Leen Wie is "jullie"?

Jef Pierre, de anderen... Als er iemand uit de beweging wegvalt en heel braafjes gaat leven, huiselijk, geborgen, met de kousevoetjes op de Leuvense stoof, dan zeggen ze: die had niet de echte bezieling, die was maar een halfzachte. En gelijk hebben ze. Dat is het mooie. Gelijk hebben ze. Zo zie je, alles is eenvoudig.

Leen (Lachend) Voor mij niet helemaal hoor. Vooruit, filosoof, geef eens een woordje uitleg.

Jef Laat maar.

Jacky Links, rechts, averechts, voilà, zo simpel is het. Allemaal politiek.

Leen Ik weet wel wat er scheelt met je. Pierre heeft het er dikwijls over. Jef twijfelt vaak aan zichzelf, zegt ie, maar hij blijft goed werk leveren, hij werkt zijn problemen weg. Jeëf, luister je? (Jef negeert haar en schildert voort) Toe Jef, doe niet zo koud. (Ze gaat tussen hem en het publiciteitsbord staan) Jef, behandel me niet zo. Doe dat met anderen, niet met mij.

Jef (IJzig-vriendelijk) Ik zou willen voortwerken, Leen.

Leen En ik wil een vriendelijk woord van je. Eéntje maar.

Jef (Korte pauze) Ik geef je een verjaardagstaart. Met twintig kaarsen.

Leen Je houdt me voor de gek. Jef... (Ze wil hem omhelzen, Jef duwt haar opzij)

Jef Later, Leen, later. Tijdens het kuskwartiertje.

Leen Verdomde zak. Wat heb ik jou misdaan? Geen vriendelijk woord kan er nog vanaf. Je sluit je op in je kamer. En als ik toch eens bij je ben, richt je geen bal met me uit, je raakt me amper aan. Ik heb toch geen besmettelijke ziekte!

Jacky (Heeft de hele tijd zitten toekijken, en staat nu geweldig lachend op) Haha, vader verliest van zijn pluimen. Vlot het niet te best meer met de H. Sacramenten, ouwe? Zeker te veel aan gesnukt toen je jong was? Hé, snelpoeper.

Leen Hou je mond.

Jacky Oppassen, ouwe, met zo 'n jong ding als ons treffelijk kind hier, oppassen. (Hij gaat naar Leen) Op een dag komt er een kloeke, jonge kerel zoals ik voorbij en

die graait je meisje weg, zomaar waar je bijstaat. (Hij legt zijn hand om Leens schouder. Ze trekt zich terug) Niet weglopen, jij, je ziet toch dat dat niks is voor jou, zo 'n vervelend nukkig oud mannetje. (Hij grijpt haar steviger beet)

- Leen   Laat me los.
- Jacky   Je verspeelt je tijd aan hem. Hij is niet het geschikte type voor nachtelijke schietoefeningen.
- Leen   (Spartelt tegen hem) Jef! Zeg dat hij me loslaat!
- Jef   Laat haar los. Hoor je. (Schreeuwt) Laat haar los!
- Jacky   (Laat haar onmiddellijk los en komt dreigend op Jef af. Hij wrijft zijn vuist tegen zijn handpalm) Verlies je je kalmte vader? Krijg je zin om me een paar klappen te verkopen?
- Jef   Ga je verrekken, jij.
- Jacky   Dit durf je niet te herhalen.
- Leen   (Probeert opnieuw de twee mannen te scheiden) Hou op, jullie!
- Jef   Ik zei: ga je verrekken.
- Jacky   (Zijn vuist schiet uit naar Jef, die de slag kan ontwijken en die onmiddellijk terugslaat, de verfborstel gebruikend als wapen. Hij mist Jacky, maar een volle lading verfspatten komt terecht op Leen, die, een kreet slakend, de handen voor de ogen slaat) Godverdomde klootzak! (Hij gaat Leen helpen) Wat is er? Laat eens zien. Zijn het je ogen?
- Leen   (Probeert met veel moeite de ogen te openen. Jacky helpt haar de spatten verf van het gelaat verwijderen. Verrassend fel) Ik hou het niet langer uit, Jef. Bergen geduld heb ik al met je gehad. Het is allemaal verloren moeite.
- Jef   Doe niet alsof ik je blind gemaakt heb. (Hij wil helpen de verfspatten van haar kleren te vegen)
- Leen   Blijf van me af! Maak dat je wegkomt!
- Jef   Zal ik doen, Leen. Zal ik doen. Zeer binnenkort.
- Leen   Bekijk mijn kleren eens, ouwe zaag.
- Jef   Ik ben een ouwe zaag, hé?
- Jacky   (Is nog steeds Leens gelaat en haar aan het afvegen) Ja man, je hebt je nu van je mooiste kant getoond. Hou je verder maar kalm; of ik ga eens met wat smijten, en het zal niet met verf zijn.

Jef Goed, Leen, goed. Dit had ik allang voorzien, zover moest het toch ooit komen, vroeg of laat.

Leen (Die zich steeds gewillig laat helpen door Jacky) Jij hebt alles allang voorzien. Jij weet altijd alles. Jij hebt de wijsheid in pacht. Weet je wat jij bent? Een pedante, arrogante betweter.

Jef (Beetje tot zichzelf) Wat zegt men dan, als een verhouding zoals deze doodbloedt? Moet men lief zijn en zeggen hoe mooi het was, te mooi om te blijven duren, maar dat men niet gemaakt was voor elkaar? Of moet men toegeven hoe bitter alles was?

Leen Maak het nu niet smeriger dan het al is. Je hield van me. Ik hou nog van je.

Jef (Staat triest nee te schudden met het hoofd)

Leen Je moet weer worden zoals in het begin, ik eis het, ik heb er recht op, je was gek op me, je sloofde je uit voor me.

Jef (Triest) Ja. Een... vleugje sexuele opwinding.

Leen Hoe durf je! Een vleugje sexuele opwinding. Een vleugje.

Jef Van een wat eenzame man voor een jong sexy ding, een eerstejaarsstudentje, dat een eerste gevoel van vrijheid kreeg op het schamele matrasje. Maar ik zei het al, alles is simpel. Ik kom wel terecht, en jij ook. Je gaat nog anderen leren kennen... Pierre misschien, of je arbeider hier. Daarna kom je terecht.

Leen Een grote lafaard, dat ben je. Je braakt maar duistere frazen uit, daar ben je sterk in, het geeft je een aureool van wijsheid, maar dit begrijp ik toch: jij maakt alles smerig. Ik verdien dit niet. (Jef heeft ondertussen zijn jas aangetrokken) Wat ben jij van plan? Loop toch niet weg.

Jef Nee.

Leen Waar ga je heen?

Jef Broodjes halen, broodjes... Je had honger, zei je. Ik heb ook honger gekregen van al dit gestoei.

Leen Jij blijft hier. Je hebt hier een werkje op te knappen.

Jef Dat werkje komt in orde.

Leen Ik blijf hier niet alleen achter, met...

Jef Toch wel. Jij blijft hier. Je let op het valies.

Leen (Terwijl Jef weggaat) Smeerlap! Smeerlap! Als je niet hier blijft, laat ik me bespringen door die kerel, ik zweer het je, hier midden op straat.

Jef   Je doet maar. (Af)

Leen   (Hem naroevend) Midden op straat!

Jacky   (Houdt haar tegen) Je gaat hem toch niet achternalopen!

Leen   Natuurlijk niet. Waarom zou ik? (Maar ze laat al rap het hoofd zakken en gaat moe op de trottoirband zitten) De stommerik, als hij eens wist hoe hij me soms op de zenuwen werkt. Met zijn hautaine airtjes van ik weet het zo veel beter, met zijn zwijgen. Waarom doet hij dat? Als je voor elkaar bent, tracht dan zoveel mogelijk samen te zijn, praat met elkaar, vrij met elkaar. Zo moeilijk is dat toch niet.

Jacky   Hei, hei, hei. Nu ben je er niet. Nooit je kop laten hangen. (Hij gaat naast haar zitten en slaat opbeurend een arm om haar schouders. Zij laat hem begaan. Ze luistert maar half) Mag je nooit doen. Zeker niet voor zo 'n vent. Ik zal je wat vertellen. (Korte pauze) Een goed jaar geleden vrijde ik met een knap meisje, een cafédochter. Je zal zeggen, pff, een cafédochter. Maar het was een deftig café en het was een proper meisje. Echt iets tofs. Hele avonden hang ik dus aan haar toog, en maar pinten zuipen. Af en toe een dansje, 'n beetje vrijen. Niet te veel, want ik mocht de klandizie niet schaden. Ik was weg van haar. En toen, toen kwam de Herfstkwis. Ik was wel verplicht om meer thuis te blijven. Ik kroop met mijn neus in de boeken en de kranten. En ik zag mijn cafédochter bijna niet meer. Tot ik hoorde dat ze met een ander vrijde. Goed. Dat was dat. Maar wat deed ik? In plaats van te zitten treuren of opnieuw achter haar hielen aan te lopen, pakte ik een ander.

Leen   Een ander?

Jacky   Een ander meisje. En de dag dat ik op de TV uitgeroepen was tot Herfstkampioen, ging ik lekker paraderen, voor de toog van mijn cafédochter, met mijn nieuwe verloofde aan de arm. Groen sloeg ze uit, groen van jaloezie. Begrijp je? Je moet niet blijven treuren. Je maakt er alleen jezelf mee kapot. Je moet je herpakken. Het met een nieuwe proberen, een betere. Was ik jou, ik bleef hier niet wachten op die halve gare. Ik zou naar huis gaan. Ben je hier ergens op studentenkot?

Leen   Ja...

Jacky   Weet je wat, ik ga thuis mijn moto halen en ik voer je naar je kot. BMW 250 cc. Al ooit op een BMW 250 cc gezeten? Je moet je er wel flink op vasthouden. (Hij houdt haar flink vast)

Leen   Niet doen. Jef kan elk ogenblik terugkomen. (Ze begint voortdurend uit te kijken naar Jef)

Jacky   Jef, Jef... Zet hem toch uit je kop. Jullie passen niet samen. Jij bent van veel te goede stand voor hem. Dat zie ik wel, zo dom ben ik niet: jij bent van goede

komaf. (Bedenkt zich) Oh, misschien passen wij ook niet goed samen, kwestie van stand. Maar ik ben de slechtste niet, ik ben de domste niet.

Leen (Droevig, ongeïnteresseerd) Nee, direct een nieuwe proberen, een betere.

Jacky Hola, die cafédochter heb ik doen afzien, dat is waar. Maar al bij al was het toch maar een cafédochter. Jij bent toch wat anders. Wat doet je vader?

Leen (Haalt de schouders op)

Jacky Poes... (Hij streelt haar armen en lenden, tot hij zijn hand op haar borst legt. Leen neemt zijn hand weg) Wat is er?

Leen Nee... (Ze staat op en gaat uitkijken naar Jef)

Jacky Maar vergeet nu toch dat sullig mannetje, die Jef met zijn brilletje. Wat zie je toch in hem?

Leen Hij is niet zo 'n sullig mannetje als jij wel denkt. Hij heeft iets gedurfd in zijn leven, iets uitzonderlijks.

Jacky Wat dan wel?

Leen Hij was getrouwd en had een goeie job. Hoe zegt hij dat? Een geborgen leven. Gezellig met de kousevoetjes tegen de Leuvense stoof en de ketens om de nek. Hij dommelde weg achter zijn stoof. Maar toen presteerde hij iets, iets wat weinigen gegeven is, hij begon plots klaar te zien in zijn toestand. Hij besepte dat hij zijn leven aan 't vergooien was en trok er vandoor. Hij belandde hier. En hier leefde hij, eenvoudig, bijna armtierig, zich inzetend voor allerlei bewegingen. Hij is een belangrijk iemand geworden in de contestatie.

Jacky (Schamper) Een idealist?

Leen Als je 't zo wil noemen. Hij heeft een hele evolutie doorgemaakt. Soms twijfelt hij nog aan zichzelf, maar...

Jacky Ogenblikje. Op die manier kan ik ook idealist zijn. Als ik ooit getrouwd ben, en mijn vrouw begint me de keel uit te hangen, dan laat ik haar stikken en ga idealist spelen en scharrelen bij de jonge meisjes.

Leen Je begrijpt het niet.

Jacky Nee. Het zal wel aan mij liggen, maar het is me wat te geleerd: plots klaar zien en evoluties doormaken en aan zichzelf twijfelen. Waar zijn je gedachten, poes? Geef me één minuut de kans om met je te vrijen. Dan zie je wel dat het leven niet zo ingewikkeld is. Of vind je me te lelijk?

Leen Nee.

Jacky Wel dan... (Hij wil haar tegen zich aantrekken)

Leen (Werkt zich los) Niet doen.

Jacky Misschien ben ik niet de soort die jou ligt, niet intellectueel genoeg, niet oud genoeg?

Leen Ik heb niets tegen je. Ik vind je best aardig. Maar daarom hoef ik toch niet met je te vrijen?

Jacky Zie je wel, je vindt me aardig. Wees eens eerlijk: je biedt gewoon nog wat weerstand, zoals serieuze meisjes nu eenmaal doen. (Hij streelt haar hals) Zoals ik je zo streel: traag, zachtjes, dan krijg je stilaan zin om... je weerstand prijs te geven. Heb ik geen gelijk? (Hij probeert haar te kussen, maar Leen ontloopt hem)

Leen (Zeer ongeduldig) Waar blijft hij nu toch? (Ze kijkt op haar uurwerk. Schrikt) Hoe laat is het? (Roept) Hoe laat is het?

Jacky Nu? Kwart voor zes. Waarom?

Leen Onze trein! De stommerik, onze trein is weg.

Jacky Wat voor trein?

Leen (Kijkt Jacky aan, met grote schrikogen) Hij is weg zonder mij. Ik ben er zeker van. Ik ken hem. Hij is weg zonder mij. De smearlap. Broodjes halen. Ik had het kunnen weten, hij wou me niet mee. Maar dat zet ik hem betaald. (Snel sprekend. Tot zichzelf) Ik vertel alles aan Pierre. Waarom is Pierre anders de baas. Als Pierre zegt: Jef en Leen gaan samen naar de betoging in Lothenhulle, dan gaan wij samen naar Lothenhulle. Niet Jef alleen. Dat zet ik hem betaald. Ik vertel alles aan Pierre, en als ik er zin in heb dan duw ik weer mijn billen onder Pierre zijn neus. Ja.

Jacky Wie is nu toch die Pierre?

Leen De chef-idealist. Of misschien, als ik er zin in heb, beste Jef, dan vogel ik me een breuk met Pierre. Ha, dat zal ie zich beklagen. Als ik dacht dat ik een vuil hemd was, dat je zomaar kan achterlaten!

Jacky Waar is hij dan wel naartoe?

Leen Naar Lothenhulle, een boerendorp, (Met pijn in de stem) en zijn ex-vrouw woont daar.

Jacky Jullie wilden op zondags bezoek gaan bij zijn ex-vrouw!

Leen (Antwoordt automatisch. Ze vreest hoe langer hoe meer het ergste) Nee, naar een betoging. Pamfletten uitdelen. Daar, in het valies.

Jacky   Jouw Jef zal dan toch wel enige moeite hebben om daar pamfletten uit te delen, die hij hier achtergelaten heeft.

Leen   (Rent ineens naar het valies, laat zich op de knieën vallen, opent het valies en blijft dan wezenloos staren naar wat er in zit)

Jacky   (Komt kijken. Hij schiet in de lach) Een taart! Een taart met kaarsjes! (Hij neemt ze eruit en houdt ze voorzichtig omhoog. Er ligt duidelijk zichtbaar een briefomslag op de taart) Is er iemand jarig?

Leen   Ja. Ik. Twintig kaarsjes.

Jacky   En er zit een gedichtje bij. Nu gaan we lachen. (Hij zet de taart op het valies en opent de enveloppe)

Leen   (Ingehouden woede) Ik had het kunnen weten. Ik had het kunnen weten.

Jacky   (Wil goedgehumt het briefje beginnen voorlezen, maar als hij ziet wat er in staat, aarzelt hij even en leest op vlakke toon) "Sorry Leen. Ik ga terug. Ik kan niet anders. Jef." (Tot de ineengedrongen Leen) Wat betekent dit? Is hij terug naar zijn vrouw? (Hij geeft haar het briefje)

Leen   (Op haar knieën, starend naar het briefje) Ik had het kunnen weten. De boerinnencoiffeuse... Hij is terug naar haar. Hij is terug. (In-treurig) Hoe kan dat nu Jef? Hoe kan dat? Je toonde me foto's van haar. En je vertelde me over haar. Ze was maar een lompe boerenmeid, zei je, haar hart begon maar te kloppen in haar keuken, zei je, of in haar washok, een hersenloos hoekig lichaam, zei je. Iets om van weg te lopen...

Jacky   En waar hij toch naar terugkeert.

Leen   (Begint zachtjes te wenen)

Jacky   (Terwijl hij één voor één de kaarsjes op de taart aansteekt. Hij wil haar troosten, op zijn manier) Ja, jij bent nu twintig geworden, zoals ik. Zo zie je maar, hoe je moet oppassen voor die gescheiden mannen, ze maken je van alles wijs, ze vertellen je alle soorten kwaad over hun vrouw, maar als het erop aan komt, gaan ze er naar terug. Maar ik zou mijn kop niet laten hangen. Hij zei het toch zelf, de smeerlap, je komt terecht, zei hij. (Al de kaarsjes branden. Hij kijkt Leen aan. Zacht) Hei, jij daar, Leen? (Ze kijkt op) Blijf je daar de hele dag zo zitten? Straks lopen er hier een boel mensen voorbij. Sta op.

Leen   (Gehoorzaamt. Afwezig, hulpeloos) Wat moet ik doen?

Jacky   Weet je 't niet meer?

Leen   Nee.

Jacky (Licht breed) Ik heb je 't toch al gezegd: een andere pakken, een betere. Kom, laten we je verjaardag vieren. (Hij leidt haar naar de taart) Twintig kaarsjes. Ik wens je een gelukkige verjaardag, Leen. (Hij kust haar op beide wangen)

Leen Dank je. (Ze probeert te glimlachen, kijkt rond, en wijst naar de onaffe slogan op het publiciteitsbord) Kijk daar...

Jacky Wat moest het worden?

Leen "Arbeiders, zeg neen aan de loonstop."

Jacky Arbeiders, zeg neen aan de loonstop. (Denkt na) Zal ik het verder schilderen voor jou?

Leen Wil je dat doen?

Jacky Vooruit. Weg met de loonstop dan maar. Ik ben geen intellectueel, ik ga hier geen half uur aan één lettertje staan prutsen, hoor. De Jacky zal er eens met de grove borstel doorgaan. (Hij maakt de slogan verder af, ondertussen voortdurend lachend omkijkend naar Leen, die moeite heeft om mee te doen met Jackies vrolijkheid. Ze keert zich tenslotte af en gaat op de trottoirband zitten. Jacky merkt dit en maakt de tekst af) Voilà, dat ze nu niet zeggen dat ze 't niet weten, de arbeiders. Nog een uitroepeten, en we zijn er. (Als hij klaar is, loopt hij rap tot bij Leen en gaat naast haar zitten. Hij legt een arm om haar heen. Na een tijdje, zachtjes, met grote tussenpozen) Hei, Leen. Hei. Leentje...

Leen (Kijkt hem tenslotte aan)

Jacky Zeg eens iets. (Korte pauze, waarin ze hem blijft aankijken) Toe, zeg eens iets.

Leen (Haar gelaat krijgt een ietwat verbeterde uitdrukking. Ineens) Wie won de Ronde van Frankrijk in '53?

Jacky (Blij verrast) Bobet.

Leen Wie won vorig jaar het voetbalkampioenschap in Portugal?

Jacky Benfica.

Leen Wie is Olympisch recordhouder 10.000 meter?

Jacky Vieren.

Leen Wie won het wereldkampioenschap wielrijden 1963?

Jacky Beheydt.

Leen Wie was Europees kampioen 100 meter vrije slag dames?

Jacky Cornelia Ender.

Leen   Wie is wereldkampioen schaken?

Jacky   Fischer.

